

การศึกษาทัศนมิติการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด

A VISUAL STUDY OF THE OPERATION OF THE STUDENT CARE AND ASSISTANCE SYSTEM OF TRAT TECHNICAL COLLEGE

ณัฐพงษ์ วรรณศุภวิวงศ์¹ และ ชัยวิชิต เชียงชนะ²

Natthaphong Varayosavudhivong¹ and Chaiwichit Chianchana²

บทความวิจัย

วันที่รับบทความ 26 เมษายน 2567 แก้ไขบทความ 27 พฤศจิกายน 2567 ตอรับบทความ 20 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง 3) เปรียบเทียบทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราดตามประเภทตำแหน่งบุคลากร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดของ (Raosoft) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ในปัจจุบันเป็นการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน ข้อมูลประวัติครอบครัวของนักเรียน ข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน ข้อมูลด้านความสามารถ สามารถดูข้อมูลออนไลน์ และเก็บ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

¹ Master student, department of Technical Education, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Assoc.prof.dr., department of Technical Education, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

รวบรวมผู้เรียนอย่างเป็นความลับ ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนมีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการโดยจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน จัดอบรมการจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลนักเรียน สามารถคัดกรองนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราดออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง 3) กลุ่มมีปัญหา คัดกรองนักเรียนและประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียนรายบุคคลข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน การคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองของสถานศึกษาและทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่มให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็มศักยภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง หากต้องมีการส่งต่อนักเรียนให้กับองค์กรภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญมีแนวทางคือ จัดทำบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายใน บันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก ทำตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ให้ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนและผู้ปกครองรับทราบข้อมูล การติดตามประเมินผลสรุปรายงานงานผล 2) ทักษะมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง พบว่า ทักษะมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับดีมาก 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ตามประเภทตำแหน่งบุคลากร พบว่า ตำแหน่งประเภทของบุคลากรที่ต่างกันไม่มีผลต่อการบริหารเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด

คำสำคัญ : ทักษะมิติ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The objectives of this research study were 1) to study the operational perspective on the student care of educational institution administrators, 2) to study the operational perspective on the student care. Students of teachers, counselors, and parents, 3) to compare the operational dimensions of the system. Take care and help students of Trat Technical College according to the type of personnel position. Define the sample using the concept of (Raosoft) had a minimum sample size of 87 people. The sample group was

teachers, counselors, and parents and educational institution administrators. The research tools used were interviews and questionnaires. Find the confidence value (Reliability) of the tool using the alpha coefficient formula (Cronbach's Alpha) in an experiment with teachers, counselors, and parents who were not in the sample with a sample size of 30 people per sample, with a reliability value of 0.88. Statistics used in research Including percentage, mean, standard deviation, content analysis, and one-way analysis of variance.

The results of the research can be summarized as follows: 1) student care of Trat Technical College at present there is collect student personal history information student family history information student health information ability information can view information online and collect students secretly. Counselors and teachers get to know each student as an individual. It is carried out by creating information and collecting personal information about students, visiting students' homes, organizing information preparation training, and collecting student information. Students of Trat Technical College can be screened into 3 groups: 1) normal group, 2) risk group, and 3) group with problems. Screen students and evaluate them student behavior by analyzing individual student personal history data from accumulated records, assess student behavior, screening of students according to the educational institution's screening criteria and making a summary of the screening results. Filter and help individual students all groups of students are developed and promoted to have higher quality, develop to their full potential and have self-esteem. If a student must be referred to an external organization or specialist, The approach is to document student referrals to internal experts. Record of referring students to external experts follow the regulations of the Ministry of Education and the Vocational Education Commission Office give a mentor teachers and parents receive information, monitoring, evaluating, and summarizing the results report. 2) The results of the perspective study of the operation of the student support system of

teachers, counselors, and parents found that perspective on operations regarding the student care is at a good level ($\bar{x} = 4.52$) 3) results of comparing operational dimensions regarding the student care of Trat Technical College according to the type of personnel position, it was found that different positions and types of personnel have no effect on the administration of the student support system at Trat Technical College.

Keywords: perspective, student support system

บทนำ

เนื่องจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้พฤติกรรมมนุษย์ พฤติกรรมการบริโภคและการบริการเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายด้านส่งผลให้ในหลายภาคส่วนเกิดผลกระทบ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวเทคโนโลยีและการศึกษา [1] นอกจากนี้ยังส่งผลให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดตราด ได้รับคำสั่งให้ปิดสถานศึกษาชั่วคราว ให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนตามตารางสอนให้ประยุกต์ตามความถนัดและความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน ซึ่งทำให้การเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงไป มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียน นักศึกษาจำนวนมากต้องออกจากระบบการศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา [2] ทำให้ถูกจำกัดโอกาสที่จะมีอาชีพ และอนาคตที่ดี ซึ่งนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้ยังมีโอกาสที่จะก้าวเข้าสู่วังวนของการเกิดปัญหาสังคม เช่น ยาเสพติด แม่วิัยโส และการก่ออาชญากรรมปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อความสูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมไทย

จากการจัดการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคตราด พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ดำเนินงานโดยงานครูที่ปรึกษาภายใต้ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษานั้น ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษา มีข้อจำกัดในการดำเนินงานโดยจะเห็นได้ว่า การออกจากระบบการศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ในช่วงปี 2562 – 2564 ของวิทยาลัยเทคนิคตราด มีนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพออกจากระบบการศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ

40.72 และมีนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ออกจากระบบการศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.81 จากข้อมูลข้างต้นพบว่าการออกจากระบบการศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคตราดมีจำนวนมาก เนื่องจากส่วนหนึ่งมาจากระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา โดยให้ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการหลักโดยไม่มี ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ทำให้การออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา มีผลกระทบต่อสถานศึกษา มีผลกระทบต่อด้านงบประมาณของสถานศึกษาและมีผลกระทบต่อด้าน กำลังคนในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคของตลาดแรงงานในประเทศ การออกกลางคัน ของนักเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ในการจัดการศึกษาผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายของสถานศึกษาในการ ดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เช่น 1) การรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน ข้อมูล ประวัติครอบครัวของนักเรียน ข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน ข้อมูลด้านความสามารถ และ เก็บรวบรวมผู้เรียนอย่างเป็นความลับ 2) วิเคราะห์ข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียนรายบุคคล ข้อมูลจากระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน การคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การ คัดกรองของสถานศึกษาและทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) จัดอบรมการจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้กับครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน ส่วน ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการตามนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินการระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน เช่น 1) การจัดทำข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน ข้อมูลประวัติครอบครัวของ นักเรียน ข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน ข้อมูลด้านความสามารถ และเก็บรวบรวมผู้เรียน อย่างเป็นความลับ 2) เข้ารับจัดอบรมการจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลนักเรียน ส่วน ผู้ปกครองต้องดำเนินการตามนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียน เช่น 1) การให้ความร่วมมือในการการจัดทำข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน ข้อมูล ประวัติครอบครัวของนักเรียน ข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน ข้อมูลด้านความสามารถ และ เก็บรวบรวมผู้เรียน 2) การให้ความร่วมมือการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองของ สถานศึกษาและทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลและร่วมไป ถึงด้านอื่น ๆ เพราะเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองยังต้อง มีทัศนคติด้านการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพราะทัศนคติ คือ ความสามารถ

ของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคตมีความสามารถสร้างภาพนั้น ให้เป็นกระบวนการแล้ว นำมาสร้างเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการวางแผนมาใช้สร้างรูปแบบ ให้เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็นในอนาคต มีทิศทางที่ชัดเจนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายสามารถกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรได้ว่าต้องการให้เป็นอย่างไร เพื่อกำหนดกิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามต้องการโดยไม่เสียเวลาเป็นประโยชน์และยังเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกขององค์กรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ดังนั้นทัศนมิติจึงมีความสำคัญในการบริหาร องค์กรและสถานศึกษาเพื่อผลักดันให้องค์กรหรือสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองจึงควรจะต้องสามารถกำหนดทัศนมิติ และนำมาผลักดันให้เกิดผลสู่การปฏิบัติงานนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการตามทัศนมิติ จึงเป็นการชี้แนวทางการพัฒนาองค์กร เพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการการ ดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ดังนั้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาทัศนมิติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยเทคนิคตราด เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองและ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะนำข้อมูลไปใช้สำหรับการวางแผนที่จะดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาพร้อมทั้งการปรับปรุงด้านระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ของผู้เรียนวิทยาลัยเทคนิคตราด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ตามประเภทตำแหน่งบุคลากร

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนมิติ

เท็อน ทองแก้ว [3] ได้ให้ความหมายของมิติวิสัยทัศน์ คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ของบุคคลในองค์กร เป็นความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น จากการวิเคราะห์

จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสโดยอาศัยความรู้ของบุคคลในการผสมผสานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์หรือ ความรู้ปรับภาพความคิดให้ชัดเจน และมีความเป็นไปได้ จะต้องสัมพันธ์กับพันธกิจและการดำเนินงานขององค์การจนถึงผลการดำเนินงาน

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย [4]ได้ให้ความหมายของมิติวิสัยทัศน์ คือ การรับเอาแนวความคิดคนอื่นมาสังเคราะห์ขึ้นใหม่กับองค์กรของตน วิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบร่วมของพรสวรรค์และพรแสวง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์แล้วประสบความสำเร็จเพราะสามารถสังเคราะห์ข้อมูลในอดีต ปัจจุบันและอนาคตเข้าด้วยกัน การสร้างวิสัยทัศน์องค์กรสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบคือ 1) ผู้นำองค์กรใช้วิสัยทัศน์ส่วนตัวกำหนดเป็นวิสัยทัศน์องค์กรและให้องค์กรดำเนินภารกิจเพื่อบรรลุตามวิสัยทัศน์นั้น 2) สมาชิกองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร

ดังนั้นทัศนคติ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคตมีความสามารถสร้างภาพนั้นให้เป็นกระบวนการแล้วนำมาสร้างเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการนำเอากระบวนการวางแผนมาใช้สร้างรูปแบบให้เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็นในอนาคต มีทิศทางที่ชัดเจนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

การบริหารสถานศึกษา

อัษฎายุท โพธิ์นอก [5]ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพ ที่สังคมต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด

จันทร์ฉาย ไทรัตน์ [6]ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษาและมีการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการดำเนินงานตามแผนและมีระบบควบคุมดูแล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างที่ผู้บริหารร่วมกับผู้เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เยาวชน และผู้สนใจในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่

ความรับผิดชอบของสถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อัจฉรา สอนโว [7] ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้ นักเรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของการเป็นคนดี โดยมีบุคลากร 5 ฝ่าย ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว เครือข่ายผู้ปกครอง และนักเรียนตาม 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อภายในและภายนอก

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ [6] ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายในและบุคคลภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากทางโรงเรียน

ดังนั้นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษาหรือบุคคลภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน ครูผู้สอนจำนวน 90 คน ครูที่ปรึกษาจำนวน 50 คน และผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นปวช.1/1 จำนวน 40 คนรวมจำนวน 184 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ตามคุณสมบัติที่ตั้งไว้เป็นการศึกษาโดยใช้ประชากรจำนวน 4 คน

2.2 ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การกำหนดขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แนวคิดของ Raosoft ซึ่งเป็นโปรแกรมคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบออนไลน์ระดับความเชื่อมั่นที่ 99 ระดับความคลาดเคลื่อน ± 10 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 87 คนและกำหนดการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ประเภทตำแหน่งของบุคลากรเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยมีครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองเป็นหน่วยการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 30 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 30 คน และผู้ปกครองจำนวน 27 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นข้อคำถามลักษณะปลายเปิดเพื่อศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคตราด มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนมิติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด

2.2 แบบสอบถามใช้กับครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง มีจำนวน 1 ฉบับ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scales) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ทดลองที่เป็นครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างละ 30 คน มีค่าความเชื่อมั่น 0.88

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้มาให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item - objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์การเลือกข้อที่มี

ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป Riviovelli and Hambleton (1997) เพื่อจัดทำแบบสอบถามทั้งฉบับไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างต่อไป (มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้แพลตฟอร์ม google form แบบสอบถามการศึกษาทัศนมิติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ และส่วนของครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง ใช้แบบสอบถามออนไลน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำข้อมูลได้มาบรรยายประมวลเป็นผลของการวิจัย

4.2 ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังต่อไปนี้

4.2.1 การศึกษาทัศนมิติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ของครูผู้สอนครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทัศนมิติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังต่อไปนี้

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ในปัจจุบันเป็นการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน ข้อมูลประวัติครอบครัวของนักเรียน ข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน ข้อมูลด้านความสามารถ สามารถดูข้อมูลออนไลน์ และเก็บรวบรวมผู้เรียนอย่างเป็นความลับ ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนมีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการโดยจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน จัดอบรมการจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลนักเรียน สามารถคัดกรองนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราดออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง 3) กลุ่มมีปัญหา คัดกรอง

นักเรียนและประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน รายบุคคลข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน การคัดกรองนักเรียนตาม เกณฑ์การคัดกรองของสถานศึกษาและทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็น รายบุคคล มีการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่มให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็ม ศักยภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง หากต้องมีการส่งต่อนักเรียนให้กับองค์กรภายนอก หรือผู้เชี่ยวชาญมีแนวทางคือ จัดทำบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายใน บันทึกการ ส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก ทำตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา ให้ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนและผู้ปกครองรับทราบข้อมูล การติดตาม ประเมินผลสรุปรายงานงานผล

2. ผลการศึกษาทัศนคติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง พบว่า ทัศนคติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.52$)

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ตามประเภทตำแหน่งบุคลากร พบว่า ตำแหน่งประเภทของ บุคลากรที่ต่างกันไม่มีผลต่อการบริหารเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ วิทยาลัยเทคนิคตราด

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อศึกษาทัศนคติด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับ ระบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราดตามประเภทตำแหน่งบุคลากร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	140.16	2	70.08	0.743	0.479
ภายในกลุ่ม	7919.51	84	94.28		
รวม	8059.67	86			

Test Of homogeneity of variances (Levene statistic
F=0.276,df1=2,df2=84,p=0.759)

จากตารางที่ 1 พบว่า ตำแหน่งประเภทของบุคลากรที่ต่างกันไม่มีผลต่อการบริหาร เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาทัศนคติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัย เทคนิคตราด อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ตำแหน่งประเภทของบุคลากรที่ต่างกันไม่มีผลต่อการบริหารเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า เนื่องจากครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองมีทัศนคติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราดที่ใกล้เคียงกันแต่สอดคล้องกับ[8] ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่าการบริหารงานต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานไม่ใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียววันกับบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อจะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ภารกิจหลักของผู้บริหารจะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะมีผลกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับ[9] ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพโดยสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้รับบริการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน จัดระบบให้มีการดูแลติดตามนักเรียน การตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลรวมทั้งการจัดกิจกรรม พัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารบริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตราด ควรต้องประกาศเป็นนโยบายของสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อให้ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนต้องจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียนรายบุคคลให้ครบถ้วนในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและจัดอบรมการจัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้กับครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน

2. ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วม การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคตราด เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง มีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กับสถานศึกษาอื่น ๆ ในบริบทที่ใกล้เคียงกันเพื่อนำผลมาพัฒนาครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์ต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] WHO. (2020). **Archived: WHO Timeline - COVID-19**. Retrieved March 30, 2022, from <https://www.who.int/news-room/detail/who-timeline---covid-19>.
- [2] จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). **การจัดการเรียนรู้ออนไลน์: วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา**. เลย: มหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย.
- [3] เตื่อน ทองแก้ว. (2557). **การพัฒนาวิสัยทัศน์:หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [4] วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2551). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- [5] อัญญาทุท โปธินอก. (2558). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [6] จันทรฉาย ไทยรัตน์. (2561). **การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- [7] อัจฉรา สอนโว. (2560). **ประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- [8] ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2541.
- [9] รัชพล เทียงดี. (2563). **การศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**.

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- [10] สุณิสมา มาสุข. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [11] สุภัทสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.